

Man kan komme langt på Kierkegaard-stien med en ILVA-hjerne

På Søren Kierkegaard-stien ved Gilleleje er det meningen, at man skal lade både fødderne og tankerne vandre. Da Berlingskes kulturjournalister Søren Kassebeer og Maise Njor gik turen, gik det op for dem, at hjernen bevæger sig ad egne, snirklede veje, når den konfronteres med livets store spørgsmål. Her skriver de begge om deres tanker, da de gik i hælene på Kierkegaard.

Kierkegaard-kenderen og journalisten Søren Kassebeer vandrer Søren Kirkegaard-ruten i Gilleleje med journalist Maise Njor. Snakken handlede om alt andet, end Kierkegaard, men det var også fint.

Foto: Niels Ahlmann Olesen

Lørdag d. 01. juni 2019, kl. 14.00
Del denne artikel

MAISE NJOR
Journalist

SØREN KASSEBEER

Søren Kassebeer: »At eksistere er ikke at hvile i sig selv«

Fortvivlelse er et misforhold i et menneskes væsens inderste, mente Søren Kierkegaard. Hvis han havde ret, er der et misforhold i mit væsens inderste.

Nogle gange mærker jeg en til fortvivlelse grænsende kedsomhed. Følelsen kommer oftest, når jeg er ude og alene. Jeg har ikke, som min gode kollega Maise Njor, lyst til at gå en tur alene i Dyrehaven. Jeg har heller ikke lyst til at gå søndagstur alene i mit elskede København, og jeg har overhovedet ikke lyst til at gå alene omkring i fremmede byer. Jeg har prøvet det, men det har hver gang været angstfremkaldende kedsommeligt. Jeg har brug for godt selskab. I hvert fald når jeg er ude og alene.

Men Maise er godt selskab, så det var ikke hverken fortvivlende eller kedeligt at gå langs med kysten i naturskønne Gilleleje og tale med hende om nogle Kierkegaard-citater og nogle spørgsmål, der findes på en app, skabt af kloge, velmenende mennesker. Tværtimod. Et af spørgsmålene på vores filosofiske fodrejse drejede sig om, hvad det vil sige at hvile i sig selv.

»Det er der ikke nogen af os to, der har prøvet, vel?«, spurgte Maise.

Maise Njor og Søren Kassebeer vandrer Søren Kirkegaard-ruten i Gilleleje.
Foto: Niels Ahlmann Olesen.

»Nej,« sagde jeg og tilføjede:

»At hvile i sig selv er for mig at se et ideal, som nogen synes, man skal stræbe efter, men det er hverken noget opnåeligt eller noget efterstræbelsesværdigt ideal. At eksistere er ikke at hvile i sig selv, det er tværtimod hele tiden at skulle prøve noget og gøre noget og mærke noget og føle noget og stræbe efter noget. At eksistere er det modsatte af at hvile i sig selv.«

Det havde jeg ikke tænkt på før. Det var sjovt at være tvunget til at tænke nyt, tænkte jeg.

FAKTA

På fodtur med Kierkegaard

»Kierkegaard by Nature« hedder et nyt koncept, som Berlingskes Maise Njor og Søren Kassebeer har afprøvet.

Man downloader en app og går i Gilleleje-elskeren Søren Kierkegaards fodspor på en 12 kilometer lang vandrerute, der starter og slutter i Gilleleje havn. I løbet af de 12 km – eller færre, hvis man vil nøjes med mindre – møder man, via en app, 12 Kierkegaard-citater, der alle er ledsaget af eksistentielle spørgsmål, som »Hvad vil det sige at hvile i sig selv?«, »Hvad kan man bruge fortvivlelsen til?« og »Hvad er i grunden kærlighed?«

Maise og Søren gik ad Gilbjergstien, der løber langs kanten af klinten ved vandet. Øverst på klinten står en mindesten for Søren Kierkegaard med Kierkegaard-citatet »Hvad er Sandhed andet end en Leven for en Idee«.

Læs mere på www.kierkegaardbynature.com

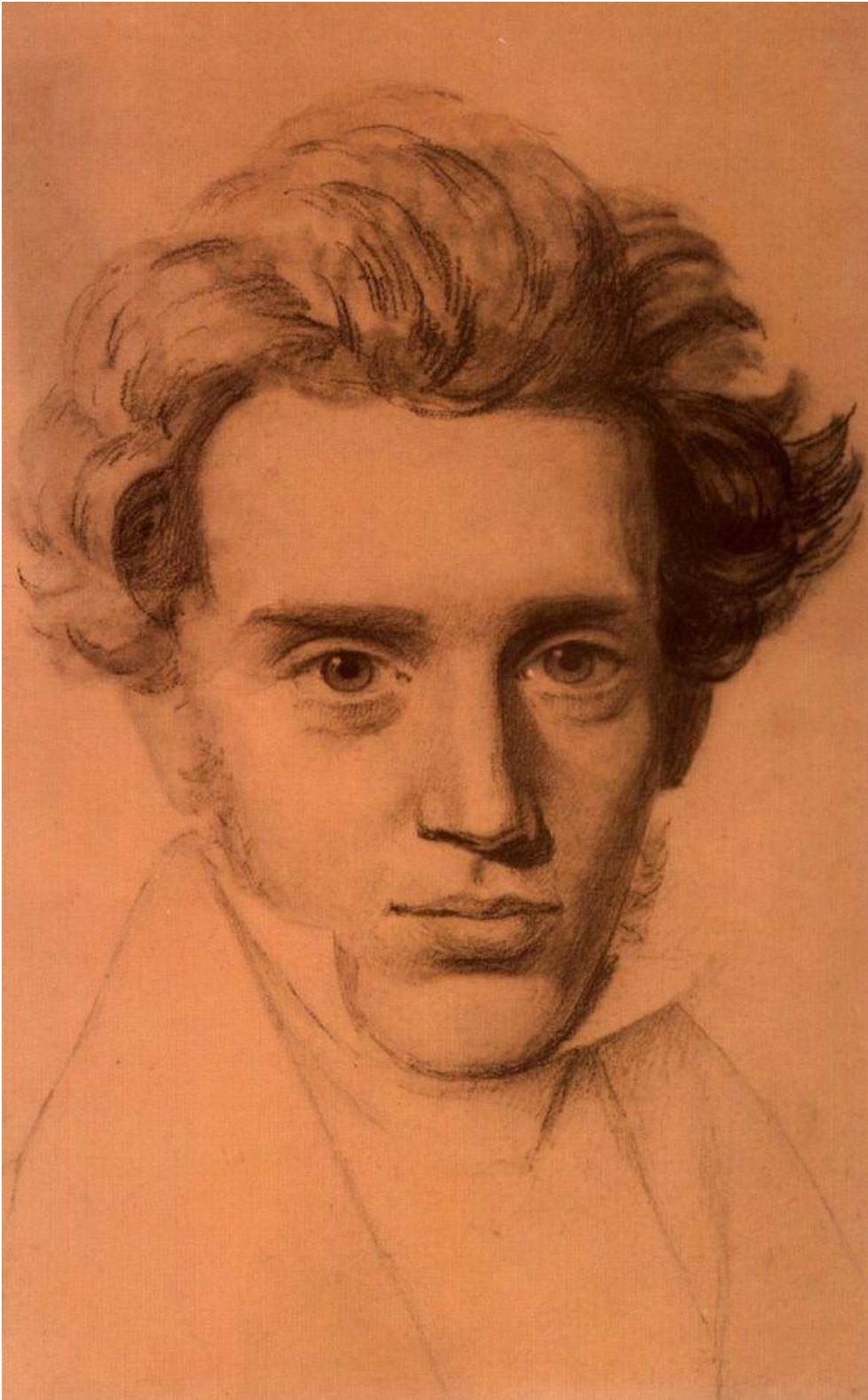
Et andet spørgsmål lød sådan her: »Hvad er i grunden kærlighed?«

Jeg sagde til Maise, at det eneste, man helt sikkert kan sige om kærlighed, er, at hvis man føler den, er man ikke i tvivl, og så talte Maise og jeg videre om emnet, og Maise sagde, at det efter hendes mening nærmest er lidt ulækkert at se på forelskede mennesker, der ligger i Ørstedsparken på et vattæppe og kun ser hinanden og sig selv.

»Jeg under dem det, men de ser bare så dumme ud,« sagde Maise.

»Forelskede mennesker ER dumme,« sagde jeg. Belært af erfaring.

Sådan talte vi, og vi gik og gik, mens vi talte, og når man som jeg sjældent kommer uden for indre by, er det en betagende naturoplevelse at gå lige der, hvor Øresund bliver til Kattegat, med udsigt til bølger og skyer og Kullen i Sverige. Det er godt at gå og tale i godt selskab, helt sikkert, og det er også helt på sin plads at have nogle spørgsmål at tage afsæt i, synes jeg, men jeg tænkte også, mens Maise og jeg gik i det grønne ved det blå, at med Kierkegaard havde den gode gåtur ikke meget at gøre. Et løsrevet citat af den store tænker er som en løsrevet melodi af Mozart eller som et hjørne af et billede af Rembrandt. Højst en antydning. Højst en smagsprøve. Søren Kierkegaard er lange komplekse tankerækker, som det kræver år at tilegne sig. (Jeg taler af erfaring). Søren Kierkegaard i naturvenlig pixiudgave er ikke den ægte vare.

Som en af Gillelejes første turister tilbage i 1835, nød Søren Kierkegaard at sidde på Gilbjerg Hoved, hvor han kunne nyde roen og freden til at få mange af sine ideer gennemtænkt og senere sat på papir.
Foto: NF/Ritzau Scanpix.

Men mindre kan vel også gøre det, tænkte jeg forsonligt, og i al deres enkelhed fik de spørgsmål, vi blev stillet via appen, som allerede vist sat nogle tanker i gang. På et tidspunkt blev vi spurgt, hvornår det kan være særlig vigtigt at træde i karakter, og jeg svarede, efter at have tænkt mig lidt om, at det kan det nok i højeste grad, når man får børn. Man skal, tror jeg, sagde jeg til Maise, opdrage sine børn ved at træde i karakter og vise sig fra sin bedste side. Man skal, tror jeg, fortsatte jeg, være dem et eksempel til efterfølgelse. Man skal ikke, tror jeg, sluttede jeg, opdrage dem ved hele tiden at sige »gør det og gør det« og »lad være med det og lad være med det«. Man skal nøjes med et minimum af forbud og påbud. Tror jeg.

»Jeg tænkte ikke over det dengang, men set i bakspejlet var det nok sådan, jeg forsøgte at opdrage mine børn, dengang de var små,« fortalte jeg Maise.

»Og det er også det, jeg vil forsøge at gøre, efterhånden som min nyfødte datter vokser op,« forsikrede jeg.

Og en dag om mange år vil jeg måske også introducere hende til den rigtige Søren Kierkegaard. Til ham, den svære, der kræver en indsats ud over en dejlig og snakkesalig gåtur i naturen, men som i dén grad er indsatsen værd. Også selv om han nogle gange er fortvivlende svær.

Maise Njor: »At bedrage sig selv for Kjerlighed er det forfærdeligste«

Man burde måske føle sig dum i selskab med Søren K. Altså Kassebeer. Manden ved stort set alt om alt, fra de store forfatteres store værker til almen dannelse. Det eneste, han ikke ved, er, hvordan man er snobbet – og derfor er han så god at gå tur med her på toppen af Sjælland, hvor vi er ude i Gillelejes natur for at vandre på den nye »Kierkegaard by nature«-sti.

Søren (Kierkegaard) og Søren (Kassebeer) har tænkt over livet. Det har jeg også. Og til det må man bare sige, at man har den hjerne, man nu engang har. Vi har de følelser, vi har. Ingens er vel finere end andres – måske bortset fra de *helt* store hjerner og de *helt*store følelser. Jeg tænker, at jeg har en mellem-hjerne. Hvis hjerner var noget, man købte, ville min ikke være fra IKEA, men heller ikke fra Illums Bolighus. Min ILVA-hjerne er ude at gå i Søren Kierkegaards fodspor med min gode kollegas hjerne. Solen skinner, træer og buske er så grønne, at det gør ondt i øjnene, og jeg er bange for, at min hjerne ikke rækker, men så har jeg til gengæld mange følelser ...

Det syrede er jo, at hjernen er det eneste organ, der har navngivet sig selv, tænker jeg med min hjerne. Den synes måske derfor, at den er lidt finere end for eksempel leveren og milten. Med dette ene organ satte Kierkegaard sig selv på verdenskortet, men for en Kierkegaard-novice som mig virker han også en lille smule trist og blodfattig ... Nu går vi på den sti, hvor han gik i 1835 og tænkte store tanker, og for hver kilometer får vi et nyt citat med nye spørgsmål.

Maise Njor og Søren Kassebeer vandrer Søren Kierkegaard-ruten i Gilleleje. Søren Kierkegaard-stenen.
Foto: Niels Ahlmann Olesen.

»At bedrage sig selv for Kjerlighed er det forfærdeligste, er et evigt Tab, for hvilket der ingen Erstatning er hverken i Tid eller i Evighed,« lyder et af citaterne.

»Det, man kan sige om kærlighed, er, at hvis man føler den, er man ikke i tvivl. Det er ikke noget, man kan tænke sig frem til,« mener Søren, og så simpelt kan det siges. Og så siger han, at han godt kan lide at være forelsket. Jeg kan ikke fordrage det, for det er netop der, jeg bedrager mig selv og bliver en fidel skødehund i min iver efter at blive elsket længe og dybt nok til, at jeg tør være mig selv. Søren og jeg taler meget, og det giver mening at gå samtidig, for ellers skulle vi have øjenkontakt i flere timer, og det ville ærlig talt være lige i overkanten.

Et af spørgsmålene handler om, hvilke vandreture man husker, og jeg fortæller Søren om at vandre med min bedstefar i hånden på vej mod stranden og det lille badehus. Det var den totale lykke, som sjældent er fundet siden ... Faktisk kun, når jeg har gået med mine egne børn i hånden. Fra mine bedsteforældre døde og jeg var blevet voksen, til jeg fik mine egne børn, var jeg uden retning. Jeg vidste ikke, hvad jeg skulle gøre godt for.

Jeg går tit lange ture for at rette hjernemassen lidt ud. Går jeg med hunden, er alt ok – går jeg uden, føler jeg, at andre glør, og tænker, at det er synd for mig, så jeg får lyst til at råbe til dem: »Jeg har faktisk VALGT at være alene ...« Af og til, når jeg går alene, er jeg næsten lige ved at tænke en stor tanke, men så ser jeg måske et **egern**, og så er det hele væk. Min hund har det på samme måde ... Mens jeg vandrer med Søren, går det op for mig, at det kun er i selskab med andre, man er nødt til at fastholde tankerne. Det er rart med et anker til ens luftballon.

Jeg har set Søren gå i gaderne. Det ser ud, som om hans hoved skal nå en aftale fire sekunder før fødderne, og sådan går han også i dag. Kierkegaard træder i baggrunden med sin stok og sin hat, og Kassebeer træder frem, og det viser sig, at vi deler et traume.

»Da jeg fyldte syv år og havde udvist stor glæde og begejstring for musik, fik jeg en plasticguitar i fødselsdagsgave, som slet ikke kunne spille,« fortæller Søren.

»Jeg ville spille klaver, og min far ville ikke betale for at leje et, så han tegnede tangenterne på to A4-ark, og så kunne jeg øve mig i stilhed,« supplerer jeg.

»Jeg er glad for, at jeg kan sige, at mine egne børn kommer fra et hjem med klaver,« siger Søren, og snakken snirkler sig omkring de fejl, vores forældre begik, som vi selv forsøger ikke at dumpe ned i, og i vores iver begår vi så nogle andre ... Slægt følger slægt, vi er ca. lige åndssvage, og vores traumer er OGSÅ med til at gøre os til dem, vi er.

Maise Njor og Søren Kassebeer vandrer Søren Kirkegaard-ruten i Gilleleje.
Foto: Niels Ahlmann Olesen.

»At blive forældre gør en forskel i livet. Det er meget banalt, men det er der, man skal forsøge at være et nogenlunde godt menneske, og på den måde er det også karakterdannende for en selv at blive forælder,« funderer Søren.

Han har lige fået sit tredje barn, en lille datter, og jeg har tre store. Hvis jeg ikke var del af en kæde af generationer, ville jeg mærke fortvivlelsen hele tiden. Det er, når man taler med nogen, der kan få en til at glemme sig selv, at man faktisk er helt sig selv. Som da jeg gik med min bedstefar i hånden, eller da jeg gik med mine børn i hånden. Eller som nu, hvor vi slentrer og snakker. Det er i de øjeblikke, hjernen glemmer at bedrage sig selv, og man bare er, uden tanke på, hvad man skal gøre godt for ...

Se, et eger!